

BATI DÜNYASI ile kıyaslanınca, bizde sahne sanatı henüz emekleme safhasındadır. Bir çok yenilik hareketleri gibi bu sanat ko'u da Tanzimatla beraber memleketimize girmiş, ancak Meşrutiyet inkilâbından sonra Avrupalı mânadan Türk tiyatroları kurulmağa başlamıştır.

Tiyatronun geniş kütülcere kadar yayılmağa başlaması ise, Son 10 - 15 yılın mahsulüdür, Avrupalı mânada ilk tiyatromuz olan Darülbeyân, kuruluşunun ilk zamanlarında, hemen her gece yeni bir oyunla perdesini açmak zorunda kalması, o devrin seyirci sayısı hakkında bize ciddi bir fikir verebilir.

O devirde bir eserin bir hafta afiste kalabilmesi, başlı başına bir sanat hâdise sayılır, bu çeşit eserler, parmakla gösterilebilirdi. 1937 - 38 temsil sezonunda, İstanbul Şehir Dram Tiyatrosunda (O kadın) piyesinin üst üste bir ay oynaması, Avrupalı mânadaki sahne sanatımız için bir dönüm noktasıydı.

Amma, on yıl gibi kısa bir zaman içinde bu rakam da bir hayli geride kaldı. Üst üste 100 - 150 gece oynanan Yaprak Dökümleri, Paydoslar, Küçük Şehirler, Cyrano'lar, sahne hayatımızda yep yeni bir rekor kurdu.

Bu, sahne sanatımız hesabına sevinilecek bir hâdise olmakla

Muammer Karaca, «Cibali Karakolu» nun 250 nci temsili münasebetiyle, şehrimizin tiyatro münekkidlerini, temsilden sonra akşam yemeğine evine davet etmiştir. Yukardaki resim, Muammer Karaca'nın toplu olarak aile eiradını, tiyatro münekkidlerimizden Hasan Âli Ediz ve Fikret Adil ile bir arada göstermektedir. (Sağdan sıra ile: Muammer Karaca'nın kızı, refikası, Küçük sahneden Lâle Oraoğlu, Fikret Adil, Muammer Karaca'nın hemşiresi, yanında Hasan Âli Ediz, solunda, Muammer Karaca'nın baldızı Ayten Çankaya görülmektedir.)

Cibali Karakolu ile Temsil Rekoru Kıran

Muammer Karaca

Yazan: Hasan Âli EDİZ

alışkanlığını vermek, (Muammer Karaca), (Ses) gibi eğlence tiyatrolarına düşer. Banaliteye kaçmadan, hem güldürmek, hem eğlendirmek, amma aynı zamanda öğretmek, terbiye etmek vazifesini omuzlarına yüklenen bu tiyatrolar, okuma yazması kit bir memlekette, ilk okulların, yahut gece okullarının gördükleri kutsal işi görmek zorundadırlar.

Bu çeşit tiyatrolarımızın en başında hiç şüphe yok ki, Muammer Karaca tiyatrosu gelir.

Kurulduğu günden beri, yalnız halkın rağbetine dayanarak ge-

lişen (Muammer Karaca Tiyatrosu) «Cibali Karakolu» temsiliyle, tiyatroyu geniş kütülcere sevdirmek sahasında, başlı başına bir zafer kazanmış bulunuyor. Geçen temsil sezonunun sonlarına doğru sahneye konulan bu eser, halk tarafından o kadar beğeni'miş, o kadar tutulmuştur ki, Muammer Karaca bu yıl da perdesini bu eserle açmak zorunda kalmıştır. Geçen şubat ayının 16 sında 250 nci temsili kutlanan bu eser, bütün belirtilere göre daha da aylarca oynayacak, kuvvetli bir ihtimalle Karaca, bu e-

serle sezonu kapayacaktır.

Bir temsilden 30 temsile; 30 temsilden 100 temsile ve şimdi 100 temsilden 350 temsile.. Böyle bir rekoru kırmak şerefini kazandığı için Muammer Karaca ne kadar öğünse, ne kadar sevinse yeridir.

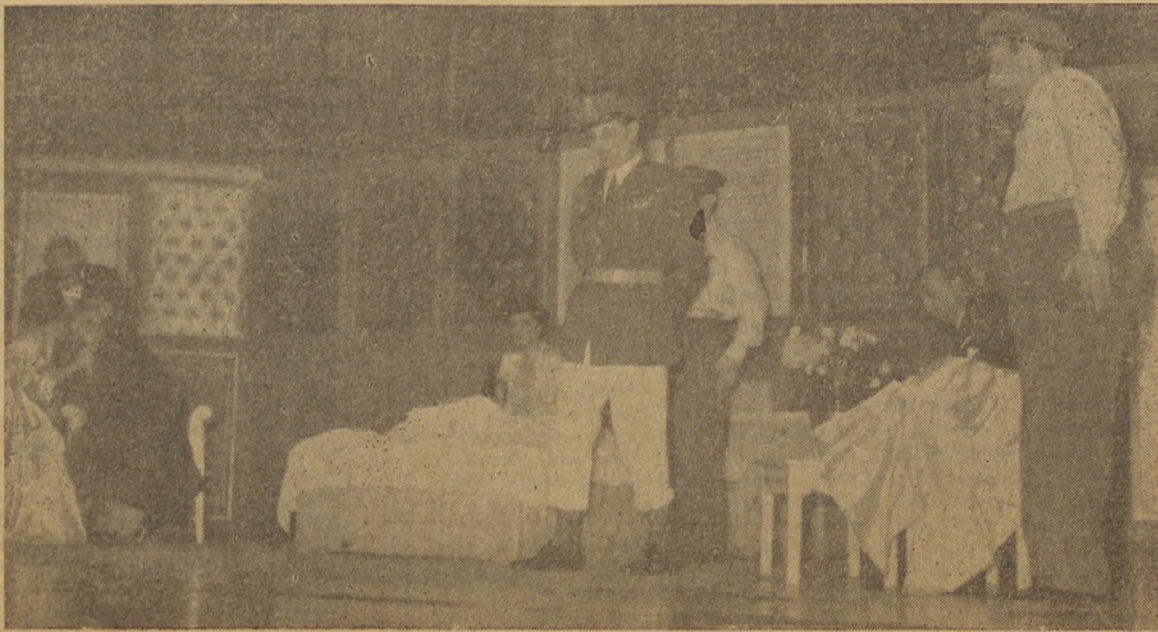
(Muammer Karaca Tiyatrosu) nun bu başarısında, şahsen Muammer Karaca'nın en büyük âmil olduğu su götürmez bir hakikattir. Her geçen gün biraz daha geniş kütülcere sanatkarı olmak vasfını kazanan Muammer Karaca, bu başarısını, insan zaifliklerini, insan psikolojisini, en küçük teferruatına kadar, bilmek sanatına borçludur.

İster telif, ister adapte, ister tercüme olsun, Muammer Karaca tiyatrosunda sahneye konulan her eser, Karacanın sanatkar elinde, keskin dilinde, günlük yaşayışımızın hassas, sadık bir aynası hâlini alır. Görevini kötüye kullanan memurlar, nüfuz ticaretine kalkışan siyaset dalavercileri, mahalleyi dolaşacak yerde kapıcı kadınlarla pispirik oynayan, yahut fırınlarda pinekleyen bekçiler, boynuzlu koca'lar, eli sopalı polis amirleri,; bir kelime ile halkın sevmediği, beğenmediği her şey onun sahnesinde karikatürize edilmiş bir hâlde, her akşam yeni bir kılığa bürünerek seyircinin karşısında geçit resmi yapar.

İsveçli bir rejisör, Muhsin, Naşidi, Hazını Türk sahnesinin üç temel direği saymakta imiş.. Hazınla Naşidi'nin ölümlerini i-sittiği zaman:

— Vah vah, demiş, desenize, Türk sahnesi üç temel direğinden ikisini kaybetti.

İsveçli sanatkar Muammer'in son başarılarını, he'e Cibali Karakolunu görseydi, Türk sahnesinin, Karacanın şahsında, sağlam, yepyeni bir temel direğe kavuştuğunu anlar, biraz olsun müsterih olurdu.

Seyircilerin seyrine doyamadığı Cibali Karakolundan meşhur baskın sahnesi

